

KONCERTI, OPERE . . .

10. MUZIČKI BIENNALE ZAGREB

Između 12. i 18. svibnja 1979. godine Zagreb je po deseti puta živio u znaku *Muzičkog biennala*, međunarodnog festivala suvremene glazbe. Svoj ovogodišnji jubilej Biennale je proslavio šetajući ulicama, trgovima i parkovima Zagreba, ispunjavajući tako svojim glazovima cijeli grad.

U programskom bloku nazvanom *Urbofest*, nizom priredbi od Cmroka i Tuškanca do Zrinjevca i Svačićevog trga MBZ je pokušao zaustaviti zagrepčane na njihovom svakodnevnom putu i barem na čas ih otrgnuti iz mirne i često tako sive svakodnevice. Po zamisli Richarda Lermana iz Bostona, gradom je jurio *Travelon Gamelon* ili jednostavnije rečeno dvadeset-dva ozvučena bicikla koja su krećući se svirala. Članovi *Multigravitational Aerodance Group* iz New Yorka plesali su po nategnutim konopcima. *Mobilodrom*, mali vlak putujući zagrebačkim ulicama promatrao je boje, temperaturu, vlažnost, zagađenost i zvukove okoline, i na sve to glasno reagirao pomoću elektronske duše, koju mu je udahnio Michael Fahres iz Utrehta. Kanađanin Nicholas Crocomp uspio je oživiti čak 52 inače vrlo šutljiva zagrebačka crkvena zvona. Uz sve to propjevalo je i tuškanačko drveće izvodeći kompoziciju Dubravka Detonija *Belles Musiquettes vertes*. U večernjim satima dok su tanke zelene i crvene zrake lasera spajale zagrebačke tornjeve, mogao se čuti fijuk *Vrložne glazbe* Maxa Eastleya. Svi ovi projekti pokušali su nam grad u kojem živimo učiniti ugodnijim i pomoći nam da se u njem ljepše osjećamo.

Drugi dio MBZ odvijao se u prostorima koncertne dvorane Vatroslav Lisinski. Prvi, ondje održani biennalski koncert pokazao je da na bazi folkloru mogu nastati interesantna djela i u okvirima Novog zvuka — istaknimo *Folklorophoniju* Vlastimira Nikolovskog, *Zapise o vremenu* Stanka Horvata i *Refrain IV* Vojina Komadine. Nizom kompozicija maštovitog Engleza Michaela Nymana, te mladog beogradskog skladatelja Miloša Raičkovića po prvi puta je na Biennalu predstavljena minimalna glazba. Također prvi puta se pojavila i jedna obična čaša kao glazbeni instrument. Kružeći prstom po njenom rubu, a uz to glasom izvodeći vratolomije Meredith Monk prikazala nam je cijeli niz sličica iz svakodnevnog života pod zajedničkim naslovom *Nasha dama od davnina*. No svi koncerti nisu bili ovako zanimljivi. Popodnevni termini posvećeni suvremenoj glazbi Portugala, Nizozemske, Argentine i Australije prikazali su neatraktivnu glazbu s periferije danas aktualnih muzičkih zbivanja.

Centralnim događajem ovogodišnjeg MBZ bila su dva nastupa Simfonijskog orkestra jugozapadnog radija iz Baden-Badena pod ravnanjem Ernesta Boura. Na njihovim programima našli su se u društvu Bouleza, Zimmermenna, Serochog i Stockhausena naši Kelemen i Radica. U besprijekornoj izvedbi ovoga ansambla kompozicija K a Rubena Radice pokazala se kao vrhunsko ostvarenje ovogodišnjeg Biennala. U *MBZ radionici* predstavila se nizom uspješnih djela najmlađa generacija skladatelja: Vuk Kulenović, Marko Ruždjak, Frano Parać, Dubravko Detoni i Silvio Firetici.

Za one najželjnije glazbe Jean-Claude Elcy priredio je četverosatni *Izlet u dubinu zvuka* kojim je publika unatoč mraku i dužini u velikom broju proputovala od početka do kraja. Naravno da je na MBZ bilo i niz drugih radosti poput noćnih jazz koncerata, duhačkog orkestra *Grimethorpe Colliery Banda* ili klasične glazbe sjeverne Indije u izvođenju porodice Khan.

Sve ovo pokazalo nam je neiscrpnost suvremene glazbene invencije. Jubilarni MBZ otvorio je vrata svjetske muzičke produkcije, no na žalost kroz njih se provukla i djela koja to nisu zaslužila, dok su neka kroz njih trebala proći znatno ranije. Ipak bilo je tu prikazano mnogo zanimljivog i kvalitetnog čime je ovaj festival još jednom dokazao opravdanost svoga postojanja u zagrebačkoj sredini.

Z. Bla.

KONCERT DJELA JELIĆA I IVANČIĆA

U velikoj dvorani glazbene palače Vatroslav Lisinski u Zagrebu, Zagrebački simfoničari i Zbor RTV Zagreb s vokalnim i instrumentalnim solistima izveli su pod ravnanjem Vladimira Kranjčevića *VESPERAE BEATAE MARIAE VIRGINIS* (Večernja Blažene Djevice Marije) Vinka Jelića (1596—1636?) i MISU u D-duru Amanda Ivančića (18. stoljeće). Ovaj zanimljivi koncert s obzirom na našu glazbenu baštinu i duhovnu glazbu općenito održan je u četvrtak, 29. ožujka ove godine kao dio niza koncerata koje je Koncertna poslovnicu u Zagrebu organizirala pod naslovom Svijet glazbe. Kao solisti nastupili su: Ivanka Boljkovac i Radmila Smiljanić — soprani, Eva Novšak-Houška i Majda Radić — alti, Želimir Puškarić i Miroslav Živković — tenori, Marijan Jurišić i Ante Mijač — basi, Olga Vukomanović-Tarbuk — čembalo i Željko Marasović — orgulje.

Večernju Blažene Djevice Marije kao samostalno djelo priredio je, doradio i instrumentirao Lovro Županović, na temelju moteta, psalama i instrumentalnih verseta sačuvanih u *Arion primus* i *Arion secundus* Vinka Jelića. Dijelove Večernje koji su nedostajali nadopunio je napjevima gregorijanskog koralu. Tako pripremljena Večernja, jedino takvo djelo u nas, izvedena je na Baroknim večerima u Varaždinu. S obzirom na izvedene dijelove na ovom koncertu u Zagrebu (izostavljeni su neki dijelovi s gregorijanskim napjevima, umjesto ps. 127. izveden je instrumentalni stavak itd.) očito se išlo za koncertnim oblicem toga djela, što se pokazalo kao vrlo uspješno ostvarenje. Uostalom, liturgijska je Večernja imala različite oblike, a i u sadašnji bi se oblik vrlo prikladno moglo uklopiti spomenuta ili njima slična djela iz naše glazbene baštine.

U dosad poznatom skladateljskom opusu Amanda Ivančića (simfonije, oratorij, komorne skladbe) *Misa u D-duru* za 4 sola, mješoviti zbor, 2 trublje i gudački orkestar uz orgulje jedino je njegovo djelo te vrste. Napisano u stilskim oznakama kasnog baroka, oblička je više koncertnog nego liturgijskog. Dijelovi mise su različito zamišljeni s obzirom na trajanje i ugođaj: oni dulji (Kyrie, Gloria, Credo) monumentalnije su arhitektonike i dramskog ugođaja, a kraći (Sanctus, Benedictus, Agnus Dei) imaju lirsko obilježje. Lovro Županović je napravio izbor, transkripciju i reviziju djela, i izradio dionicu orgulja.

Izvedba je bila pravo osvježavanje koncertnog repertoara iz naše glazbene baštine. *Večernja Blažene Djevice Marije* bijaše zanimljiviji dio koncerta. Dobra izvedba u cjelini kao da je u nekim dijelovima bila smještena u prevelik prostor, pa se osjećala potreba bolje usklađenosti jačine zvuka orkestra prema solistima i orgulja prema orkestru. Zbor, koji je vrlo podatljivo pjevao dijelove s napjevima gregorijanskog koralu, nije uvijek bio dovoljno precizan s obzirom na nastup pa i tumačenje povjerene dionice.

Izak ŠPRALJA